

NOTA – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN SINT-TRUIDEN – STENAARTBERG 2

A. DEVROE, G. BERVOETS & J. CLAESEN

JULI 2022

Inhoud

1	Gemotiveerd advies	3
2	Programma van maatregelen voor een archeologische opgraving - werfbegeleiding	4
	Afbakening	4
	Wetenschappelijke doelstellingen	4
	Opgravingsstrategie, -methoden, -technieken	5
	a) Niet uitvoeren onderzoekshandelingen	5
	b) Schatting duur werfbegeleiding en kostenraming	6
	c) Competenties	6
	d) Bewaring archeologisch ensemble	6
3	Figurenlijst.....	6

1 GEMOTIVEERD ADVIES

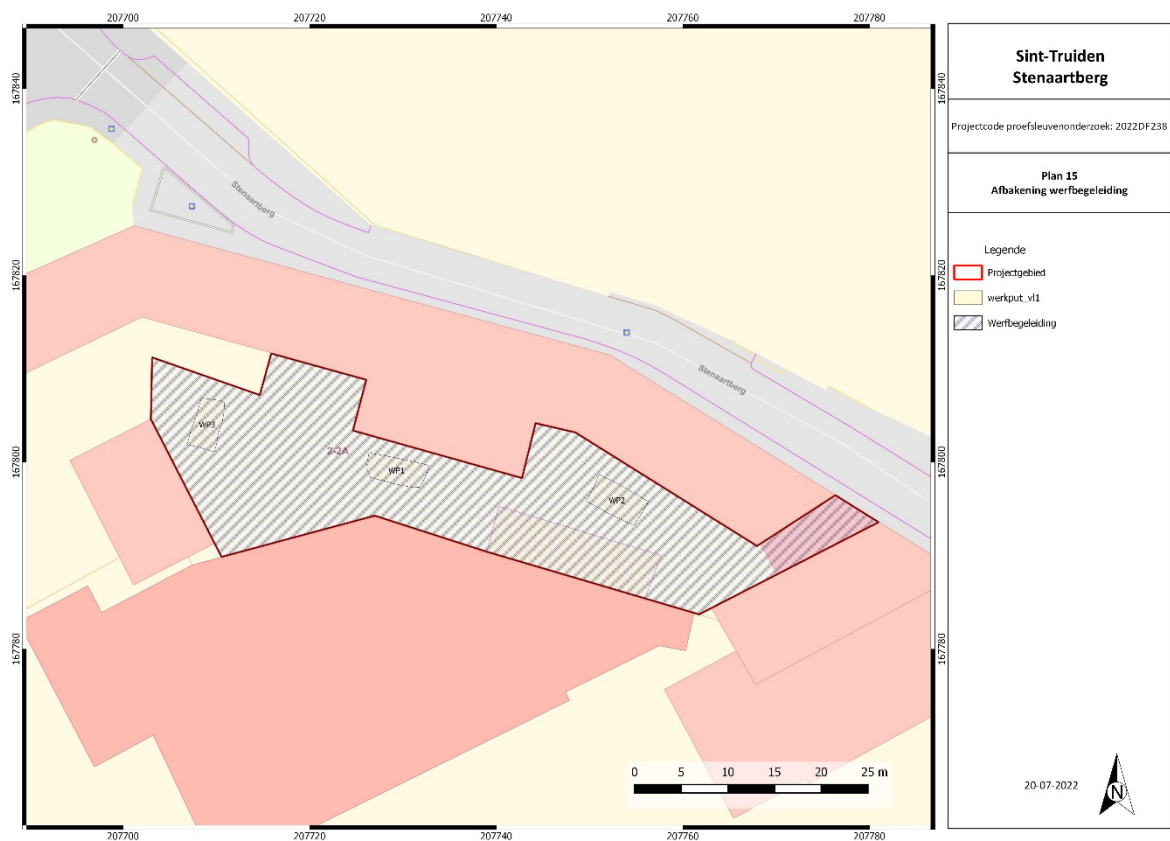
Er werden tijdens het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefputtenonderzoek, verschillende sporen aangetroffen die dateren van de late middeleeuwen tot de nieuwste tijd. Naast een 18de-eeuwse funderingsmuur van de bedrijfsgebouwen werden een leeflaag, gracht en uitbraaksporen aangetroffen. Hoewel de toekomstige bodemingreep vrij beperkt blijft zal het eerste archeologische niveau reeds geraakt worden. Mogelijk worden in de oostelijke zone minder sporen aangetroffen omwille van de aanwezige aftopping. Centraal en in het westen worden ook veel lagen verwacht die mogelijk enkel ruimer te dateren vallen. Gezien de ligging binnen de beschermde abdijsite kan alle verkregen informatie bijdragen tot de geschiedenis van de site. Er is dan ook een vervolgonderzoek nodig.

Ter hoogte van de geplande werken wordt een werfbegeleiding voorzien. Een volwaardige opgraving is hier niet mogelijk gezien de bodemingrepen slechts beperkt zijn qua diepte (opbouw verharding 50 cm + buffer 30 cm). Bovendien zorgt de bescherming van de site ervoor dat behoud in situ altijd primeert waardoor een volwaardige opgraving van het volledige projectgebied niet mogelijk is.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN VOOR EEN ARCHEOLOGISCHE OPGRAVING - WERFBEGELEIDING

Afbakening

Naam site:	Sint-Truiden – Stenaartberg
Ligging:	Provincie Limburg, Sint-Truiden, Stenaartberg 2-2A
Kadaster:	Sint-Truiden, afdeling 1, sectie H, perceelnummer 433M (deel)
Coördinaten:	NW X 207702.281 Y 167811.958 ZO X 207781.923 Y 167782.353
Grootte onderzoeksgebied:	Ca. 870 m ²
Reden van de ingreep	Heraanleg speelplaats

Figuur 1: Afbakening werfbegeleiding op het GRB.

Wetenschappelijke doelstellingen

De doelstelling van dit onderzoek betreft het archeologisch begeleiden van de werken en het registreren van de aangetroffen archeologische sporen. De vraagstelling van het onderzoek zal gericht zijn op de geschiedenis van de abdijsite.

Hierbij moeten volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Kunnen de 18de-eeuwse bedrijfsgebouwen verder geduid worden? Werden ook nog andere bouwfases aangetroffen (zowel opbouw als afbraak)? Kunnen deze gedateerd worden? Hoe staan deze in relatie tot de abdijsite?
- Welke sporen werden aangetroffen? Kunnen deze verder geïnterpreteerd en gedateerd worden? Kunnen deze in relatie gebracht worden tot de geschiedenis van de abdijsite?

Opgravingsstrategie, -methoden, -technieken

De omgevingsvergunning voorziet in de heraanleg van de speelplaats. Deze kent een opbouw van 50 cm en zal het eerste archeologische niveau verstoren. Gezien de ligging binnen de beschermde abdijsite kan alle verkregen informatie bijdragen tot de geschiedenis van de site. Het meeste onderzoek concentreerde zich tot nu toe tot de abdijkerk en de abdij zelf. Onderzoek naar deze zone binnen de site zorgt dan ook voor veel kenniswinst. Het is dan ook interessant deze werken archeologisch te begeleiden.

Binnen het projectgebied wordt geen volwaardige opgraving voorzien, maar een werfbegeleiding. Dit betekent dat de geplande werken archeologisch begeleid zullen worden.

Alle graafwerken gebeuren onder toezicht van een archeoloog. De afgraving gebeurt door een kraan met tandenloze graafbak. Opeengelegde vlakken mogen niet betreden worden met de kraan en/of ander zwaar materieel. Er wordt uitgegaan van een site met complexe stratigrafie. Elk archeologisch niveau zal dan ook apart geregistreerd worden. Op basis van het proefputtenonderzoek wordt mogelijk enkel het eerste archeologische niveau geraakt en geregistreerd. Indien dit het geval is volgt een soort controlevlak op verstoringsdiepte. Er wordt niet dieper gegraven dan het te verstoren niveau. Sporen die zich op dit niveau manifesteren kunnen wel gecoupeerd worden. Indien het om een waterput, beerput of andere diepgaande sporen gaat, wordt in samenspraak met de opdrachtgever en Onroerend Erfgoed bepaald of een diepere registratie mogelijk/noodzakelijk is.

De bepalingen uit de desbetreffende hoofdstukken van de Code van Goede Praktijk zijn van toepassing. De archeologische niveaus worden geregistreerd volgens de Code van Goede Praktijk.

Stalen genomen in het kader van natuurwetenschappelijk onderzoek worden eerst gewaardeerd (quickscan) en indien relevant verder geanalyseerd. Hierbij zijn volgende omschrijvingen minimaal, al kan de afwezigheid van bepaalde categorieën ervoor zorgen dat de onderzoeken niet uitgevoerd dienen te worden:

- waardering van macroresten, gevolgd door een nadere analyse van de macroresten van telkens een staal van 10 liter per archeologische laag of spoor.
- 14C-dateringen
- analyse van pollenstalen

Met betrekking tot conservatie worden geen specifieke handelingen of vereisten voorzien tijdens het veldwerk. Er worden specifieke maatregelen getroffen bij het aantreffen van hout, leder, metaal of glas. Indien nodig wordt een conservator geraadpleegd.

Na beëindigen van het veldwerk wordt een archeologierapport opgesteld, dat de erkende archeoloog indient bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. Na het assessment en de verwerking stelt hij vervolgens, binnen de decretaal bepaalde termijn, een eindverslag op, dat hij eveneens indient bij het agentschap.

a) Niet uitvoeren onderzoekshandelingen

Men voorziet geen afwijkingen van de Code van Goede Praktijk.

b) Schatting duur werfbegeleiding en kostenraming

De geschatte duur van de werfbegeleiding is moeilijk in te schatten aangezien dit zal afhangen van aangetroffen archeologische resten, het aantal archeologische niveaus,... De geschatte duur wordt geraamd op 10 werkdagen. Er wordt een team voorzien, bestaande uit een veldwerkleider (= erkende archeoloog), archeoloog-assistent en eventueel een archeoloog. Indien nodig wordt dit team verder uitgebreid. Voor de assessment en rapportering wordt minstens de erkende archeoloog/veldwerkleider ingezet. Waar nodig wordt een aardkundige, materiaaldeskundige, natuurwetenschapper en conservator ingezet. De kosten voor graafwerken en de werfinfrastructuur maken geen deel uit van de archeologische kostprijs. Voor natuurwetenschappelijk onderzoek van de staalnames, evenals voor conservatie wordt een stelpost voorzien. Alle prijzen zijn exclusief BTW.

- Veldwerk	12.000 euro
- Assessment, verwerking & rapportage	6.000 euro
- Stelpost conservatie	2.500 euro
- Stelpost natuurwetenschappelijk onderzoek	5.000 euro

c) Competenties

Dit onderzoek gebeurt onder autoriteit van een erkende archeoloog.

Voor de werfbegeleiding worden volgende uitvoerders voorzien:

- Veldwerkleider: Hij/zij heeft ervaring met het opgraven van stadscontexten. Deze is eveneens erkend archeoloog.
- Archeoloog-assistent: Hij/zij heeft ervaring met het opgraven van stadscontexten.
- Archeoloog: Hij/zij heeft een diploma archeologie zonder specifieke ervaringsvereisten. Eén archeoloog is vertrouwd met het opmeten van sporen.
- Aardkundige: De aardkundige staat in voor het onderzoeken, registreren en interpreteren van de aardkundige aspecten van het archeologisch onderzoek. De aardkundige rapporteert en overlegt met de veldwerkleider.
- De conservator (geen specifieke vereisten), natuurwetenschapper (kennis met betrekking tot C14-datering en andere dateringsmogelijkheden) en materiaaldeskundige (ervaring met materiaal uit de middeleeuwen en nieuwe tijd) worden wanneer nodig aangewend bij het veldwerk. Deze zullen voornamelijk bij assessment en verwerking nodig zijn, maar waar tijdens het veldwerk vragen rijzen in verband met conservatiebehandelingen, staalname,... kunnen deze hun kennis aanwenden en richtlijnen leveren. Ze rapporteren en overleggen steeds met de veldwerkleider.

d) Bewaring archeologisch ensemble

Voor de langdurige bewaring van de vondsten dienen eenvoudige gecontroleerde omstandigheden te volstaan (beperkte en geleidelijke schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid).

De vondsten kunnen overgedragen worden naar het Onroerend Erfgoeddepot Limburg. Hiervoor wordt een overdrachtsformulier opgesteld.

3 FIGURENLIJST

Figuur 1: Afbakening werfbegeleiding op het GRB. 4